

Trybunał dla Zbrodni Izraela w Gazie i Palestynie

Kiedy oblężenie Gazy zostanie ostatecznie przełamane, a pierwsza fala dziennikarzy, śledczych ONZ i zespołów kryminalistycznych zyska dostęp, świat stanie w obliczu skali zniszczenia i strat ludzkich, która jest bezprecedensowa w nowoczesnej wojnie. Nawet teraz, przy ograniczonym dostępie i spornych danych, zarys dewastacji jest porażający. Jednak prawdziwe rozliczenie nadejdzie dopiero, gdy Gaza zostanie otwarta.

Nieźródnana Koncentracja Siły Ognia

Na obszarze około 365 km² – niewiele większym od Detroit i około jednej trzeciej Hiroszimy – Gaza doświadczyła jednego z najintensywniejszych bombardowań na kilometr kwadratowy w zapisanej historii. Niezależne analizy sugerują, że Izrael rzucił ponad **100 000 ton materiałów wybuchowych** od października 2023 roku. Dla kontekstu: Hiroszima, zniszczona przez pojedynczą bombę atomową, pochłonęła równowartość **15 000 ton TNT**. Gaza została zatem poddana niszczycielskiej mocy **sześciu Hiroszim**, skompresowanej na pasie, który już należy do najbardziej gęsto zaludnionych na świecie.

Porównania z II wojną światową podkreślają ekstremalność: Drezno (3900 ton), Hamburg (9000 ton) i Blitz nad Londynem (18 000 ton) – razem wciąż nie dorównują temu, co przeżyła Gaza. Jednak w przeciwieństwie do II wojny światowej, gdzie cele przemysłowe i wojskowe były znaczące, bombardowanie Gazy w przeważającej mierze zrównało z ziemią **infrastrukturę mieszkalną**. ONZ szacuje obecnie, że niemal **80 procent wszystkich struktur jest uszkodzonych lub zniszczonych**, w tym szpitale, szkoły i systemy wodociągowe. Żadne współczesne środowisko miejskie nie zostało tak całkowicie zniszczone.

Dlaczego Liczenie Zmarłych Podczas Oblężenia Zaniża Rzeczywistość

Oficjalne dane o ofiarach śmiertelnych z Ministerstwa Zdrowia Gazy – obecnie przekraczające **62 000** – odzwierciedlają tylko ciała odzyskane i zarejestrowane, często przez rozpadające się szpitale. Nie uwzględniają one osób nieuwzględnionych: tych wciąż uwięzionych pod gruzami, tych, którzy zginęli w niedostępnych strefach, oraz tych, którzy zmarli z głodu lub nieleczonych chorób.

Niezależne badania naukowe wskazują na wyższą rzeczywistość. *The Lancet* (2025) wykorzystał modele capture-recapture, aby wykazać, że zgony były zaniżone o około **41 procent** w połowie 2024 roku. Badanie śmiertelności w Gazie przeprowadzone przez *Nature* oszacowało ponad **75 000 gwałtownych zgonów** do stycznia 2025 roku, plus **8500**

zgonów niegwałtownych z powodu głodu i braku opieki. Razem sugerują one prawdziwą liczbę ofiar zbliżającą się już do **80 000–90 000 istnień**.

Zgony z powodu głodu są szczególnie przejmujące: pod koniec sierpnia 2025 roku monitory głodu wspierane przez ONZ potwierdziły klęskę głodu w północnej Gazie, z co najmniej **300 zgonami z głodu**, w tym **117 dziećmi**. Te liczby, podobnie jak tonaż bomb, należy traktować jako minimum. Pełne rozliczenie ujawni się dopiero, gdy możliwe będą systematyczne badania kryminalistyczne i epidemiologiczne.

Co Czekają Śledczy

Kiedy granice zostaną ostatecznie otwarte, abstrakcja stanie się namacalna. Dziennikarze udokumentują nie tylko ruiny, ale także codzienną walkę ocalałych. Misje ONZ rozpoczną mapowanie masowych grobów, zniszczonych dzielnic i kluczowej infrastruktury. Zespoły kryminalistyczne – pracując miejsce po miejscu – będą ekshumować ciała, określać przyczyny śmierci i identyfikować osoby za pomocą próbek DNA, dokumentacji dentystycznej i testów izotopowych. Epidemiolodzy opracują badania śmiertelności, aby prześledzić pośrednie zgony z powodu głodu, sepsy, nieleczonych ran i epidemii chorób.

Proces będzie skrupulatny. Każdy krater po bombie zostanie zarejestrowany, a fragmenty skatalogowane i dopasowane do znanych systemów uzbrojenia. Każda ruina szpitala zostanie oceniona na podstawie zapisów ataków i współrzędnych GPS. Każdy ekshumowany grób zostanie sfotografowany, skatalogowany i powiązany ze świadectwami. Podobnie jak w Srebrenicy czy Rwandzie, wynikiem będą góry dowodów – wizualnych, kryminalistycznych, świadectw – które razem tworzą niezaprzeczalny zapis.

Biorąc pod uwagę **skalę dewastacji** – dziesiątki tysięcy miejsc, ponad 100 000 zniszczonych struktur – nie będzie to praca miesięcy, lecz **lat**. Zakończy się kompleksowym raportem, który zarówno określi straty, jak i przypisze odpowiedzialność.

W Kierunku Trybunału dla Palestyny

Rozliczenie może nie ograniczyć się do Gazy. W lipcu 2024 roku **Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości** orzekł, że przedsięwzięcie osadnicze Izraela na okupowanych terytoriach palestyńskich jest **nielegalne według prawa międzynarodowego** i nakłada obowiązki na państwa oraz system ONZ do działania. To orzeczenie, w połączeniu z potwierdzoną klęską głodu i dewastacją Gazy, zapewnia solidną podstawę prawną dla szerszego procesu odpowiedzialności.

Trybunał dla Palestyny mógłby zostać ustanowiony pod auspicjami **Zgromadzenia Ogólnego ONZ**, z mandatem do badania zbrodni od **1948 roku**, z dyskrejonalną władzą do rozważania spraw z **okresu przed 1948 rokiem** w czasach mandatu brytyjskiego, gdzie istnieje wyraźny związek. Ten trybunał nie tylko ścigałby jednostki, ale także stworzyłby ostateczny historyczny zapis masowych wysiedleń, masakr, ekspansji osadniczej, systematycznej okupacji wojskowej i operacji eksterytorialnych.

Utworzenie i Integracja

Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego

Zgromadzenie Ogólne mogłoby przyjąć rezolucję w ramach procedury **Uniting for Peace**, ustanawiając Trybunał i prosząc Sekretarza Generalnego ONZ o zawarcie porozumienia z **Państwem Palestyna**. Istnieją precedensy: **Nadzwyczajne Izby w Kambodży** oraz **IIIM dla Syrii** zostały ustanowione poprzez działania Zgromadzenia Ogólnego, gdy polityka Rady Bezpieczeństwa blokowała odpowiedzialność.

Ramię Śledcze

Rezolucja natychmiast ustanowiłaby **niezależny mechanizm śledczy**, którego zadaniem byłoby zachowanie dowodów i przygotowanie akt spraw – zapobiegając opóźnieniom w sprawiedliwości podczas tworzenia Trybunału.

Integracja z ICJ i ICC

- **ICJ**: Sprawa o ludobójstwo wniesiona przez Republikę Południowej Afryki powinna pozostać w gestii ICJ, który orzeka o **odpowiedzialności państwa**. Jeśli Trybunał przyzna reparaacje, Zgromadzenie Ogólne mogłoby autoryzować **część** tych reparacji do przekazania na **Fundusz Ofiar administrowany przez Trybunał**, obok dobrowolnych składek.
- **ICC**: Trybunał koordynowałby działania z **Międzynarodowym Trybunałem Karnym**, który już prowadzi sprawy przeciwko **Netanjahu i Gallantowi**. ICC skupiałby się na trwających sprawach przywódców, podczas gdy Trybunał zajmowałby się **historycznymi i strukturalnymi zbrodniami** (Nakba, osadnictwo, Sabra i Shatila, powtarzające się wojny w Gazie).

Funkcja Archiwalna

Trybunał utrzymywałby **centralne repozytorium dowodów**, zharmonizowane ze standardami ICC i IIIM, zapewniając, że **zapis zbrodni zostanie zachowany** dla przyszłych pokoleń i będzie dostępny dla sądów krajowych na podstawie uniwersalnej jurysdykcji.

Wnioski

Dopóki Gaza nie zostanie otwarta, świat żyje w zawieszeniu między wiedzą a dowodem. Ale kiedy dostęp zostanie ostatecznie przyznany, ujawnienia mogą być tak przytłaczające, że wymuszą rozliczenie nie tylko z dewastacją Gazy, ale z wiekową historią bezkarności w Palestynie.

Podobnie jak Norymberga nie ograniczyła się do ostatnich bitew II wojny światowej, lecz określiła kryminalność całego reżimu, tak samo może powstać **Trybunał dla Palestyny**: uprawniony do rozpatrywania spraw od **Nakby z 1948 roku do Gazy z 2025 roku i dalej**.

Taki trybunał nie tylko zapewniłby odpowiedzialność, ale także zdefiniowałby historyczną prawdę: to, co spotkało naród palestyński przez pokolenia, nie było przypadkiem

Załącznik 1: Projekt Statutu Trybunału dla Palestyny (z Notami Wyjaśniającymi)

Artykuł 1 - Utworzenie

Tekst: Trybunał dla Palestyny („Trybunał”) zostanie ustanowiony jako niezależny organ sądowy do ścigania osób odpowiedzialnych za poważne naruszenia międzynarodowego prawa humanitarnego i praw człowieka popełnione w Palestynie oraz powiązanych lokalizacjach eksterytorialnych **od 15 maja 1948 roku, z dyskrecjonalną władzą**, po uzyskaniu zezwolenia sądowego, do badania zbrodni **przed 1948 rokiem** w ramach Mandatu Brytyjskiego, gdzie istnieje **wyraźny związek** z konfliktem i wystarczające dopuszczalne dowody. **Nota:** Rok 1948 zakotwicza Nakbę i początek zbrodni ery okupacyjnej; dyskrecjonalna jurysdykcja przed 1948 rokiem umożliwia badanie zabójstw i masakr z czasów mandatu.

Artykuł 2 - Jurysdykcja Przedmiotowa

Tekst: (a) Zbrodnie wojenne; (b) Zbrodnie przeciwko ludzkości; (c) Ludobójstwo; (d) Terroryzm, jak określono w odpowiednich traktatach i prawie palestyńskim, gdzie jest to zgodne z międzynarodowymi standardami. **Nota:** Obejmuje zarówno klasyczne zbrodnie międzynarodowe, jak i terroryzm przeciwko cywilom/obiektom dyplomatycznym, zapewniając, że wczesne i późniejsze zbrodnie mieszczą się w jurysdykcji.

Artykuł 3 - Jurysdykcja Czasowa i Terytorialna

Tekst: Od 15 maja 1948 roku do chwili obecnej, z dyskrecjonalną władzą przed 1948 rokiem. Zakres terytorialny: Gaza, Zachodni Brzeg, Wschodnia Jerozolima i czyny eksterytorialne (np. Bejrut, Kair, Rzym, Teheran, Damaszek). **Nota:** Obejmuje zarówno okupację, jak i operacje eksterytorialne.

Artykuł 4 - Jurysdykcja Osobowa

Tekst: Skupia się na osobach ponoszących największą odpowiedzialność: przywódcach politycznych, dowódcach wojskowych, przełożonych. **Nota:** Zapewnia bezstronność; dotyczy wszystkich stron.

Artykuł 5 - Skład

Tekst: Model hybrydowy: Izby Orzekające i Apelacyjne, międzynarodowi i palestyńscy sędziowie, niezależny prokurator, rejestr. **Nota:** Podąża za precedensami, takimi jak Kambodża i Sierra Leone.

Artykuł 6 - Stosowane Prawo

Tekst: Konwencje Genewskie, Statut Rzymski, opinie doradcze ICJ, zwyczajowe prawo humanitarne, prawo palestyńskie, gdzie jest zgodne. **Nota:** Integruje wiążące prawo międzynarodowe z lokalną legitymacją.

Artykuł 7 - Prawa Oskarżonych

Tekst: Gwarancje uczciwego procesu, domniemanie niewinności, reprezentacja prawna, prawo do apelacji. **Nota:** Zapobiega oskarżeniom o „sprawiedliwość zwycięzców”.

Artykuł 8 - Ofiary i Reparacje

Tekst: Ofiary mogą uczestniczyć i żądać reparacji. Ustanawia Fundusz Ofiar do przyjmowania reparacji przyznanych przez ICJ, dobrowolnych składek i aktywów osób skazanych. **Nota:** Bezpośrednio łączy orzeczenia na poziomie państwowym ICJ z reparacjami indywidualnymi i wspólnotowymi.

Artykuł 9 - Współpraca i Egzekwowanie

Tekst: Państwa powinny współpracować przy aresztowaniach, transferach i dostarczaniu dowodów. Kary odbywane są w państwach wyznaczonych przez ONZ. **Nota:** Chociaż rezolucje Zgromadzenia Ogólnego nie mają mocy egzekwowania na podstawie Rozdziału VII, szeroka legitymacja i porozumienia wygenerują zgodność.

Artykuł 10 - Czas Trwania i Raportowanie

Tekst: Trybunał ustanowiony z odnawialnym mandatem na 15 lat. Roczne raporty do Zgromadzenia Ogólnego; rekordy archiwalne pod opieką ONZ. **Nota:** Zapewnia odpowiedzialność i zachowanie historyczne.

Załącznik 2: Wstępne Akta Spraw (Ilustracyjne)

Okres Mandatu

- 1924 - Zabójstwo Jacoba Israëla de Haana (Jerozolima)
- 1944 - Zabójstwo Lorda Moyne'a (Kair)
- 1946 - Zamach bombowy na hotel King David (Jerozolima)
- 1948 - Masakra w Deir Yassin (Jerozolima)
- 1948 - Zabójstwo Mediatora ONZ Folke Bernadotte'a

Wczesna Państwowość

- 1953 - Masakra w Qibya
- 1956 - Masakra w Kafr Qasim
- 1968 - Najazd na lotnisko w Bejrucie
- 1973 - Zestrzelenie lotu Libyan Arab Airlines 114
- 1982 - Masakra w Sabra i Shatila (współudział)

Okupacja i Wojny w Gazie

- 2001 - Zniszczenie Międzynarodowego Lotniska w Gazie
- 2008–09 - Operacja „Płynny Ołów” (1166–1417 zabitych Palestyńczyków, większość cywilów)
- 2014 - „Ochronna Krawędź” (2125+ zabitych Palestyńczyków, 1600+ cywilów)
- 2023–25 - Wojna w Gazie: bombardowania, klęska głodu, zniszczenie 78% struktur, 62 122+ zgonów (bazowa linia MoH/ONZ)

Eksterytorialne

- 2024 - Atak na kompleks dyplomatyczny Iranu (Damaszek)
- 2024 - Zabójstwo Ismaila Haniyeha (Teheran)
- 2025 - Atak na Międzynarodowe Lotnisko w Sanie

Współczesne Akta Przywódców

- **Benjamin Netanjahu (Premier)** - Odpowiedzialność dowódcza za wojnę w Gazie, oblężenie, politykę głodu.
- **Joaw Gallant (Minister Obrony)** - Bezpośrednia odpowiedzialność za oblężenie i bombardowania.
- **Bezalel Smotrich (Minister Finansów)** - Ekspansja osadnicza, podżeganie, umożliwianie przemocy osadników.
- **Itamar Ben Gvir (Minister Bezpieczeństwa Narodowego)** - Uzbrajanie osadników, polityka dyskryminacyjna, znęcanie się nad więźniami.

Bibliografia

- Ocena szkód UNOSAT / OCHA, sierpień 2025 (~78% struktur dotkniętych).
- Aktualizacja sytuacji humanitarnej OCHA #315, sierpień 2025 (62 122 zgony).
- *The Lancet* (styczeń 2025): 64 260 szacunkowych zgonów traumatycznych; ~41% zaniżenie.
- *Nature* (czerwiec 2025): Badanie śmiertelności w Gazie, 75 200 gwałtownych + 8540 niegwałtownych zgonów.
- Potwierdzenie klęski głodu IPC, sierpień 2025.
- Opinia doradcza ICJ, 19 lipca 2024: nielegalność osadnictwa na okupowanych terytoriach.
- Wnioski prokuratora ICC o nakazy aresztowania (maj 2024) i nakazy (listopad 2024) przeciwko Netanjahu, Gallantowi i liderom Hamasu.
- Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ 71/248 (2016): IIIM dla Syrii.
- Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ 57/228B (2003): ECCC (Kambodża).